

Ficha Técnica: A familia de Carlos IV

- **Título:** *A familia de Carlos IV.*
- **Autor:** Francisco de Goya (1746–1828).
- **Cronoloxía:** 1800–1801.
- **Localización:** Museo del Prado, Madrid.
- **Estilo:** Prerromanticismo español.
- **Técnica e materiais:** Óleo sobre lenzo.

Comentario da Obra

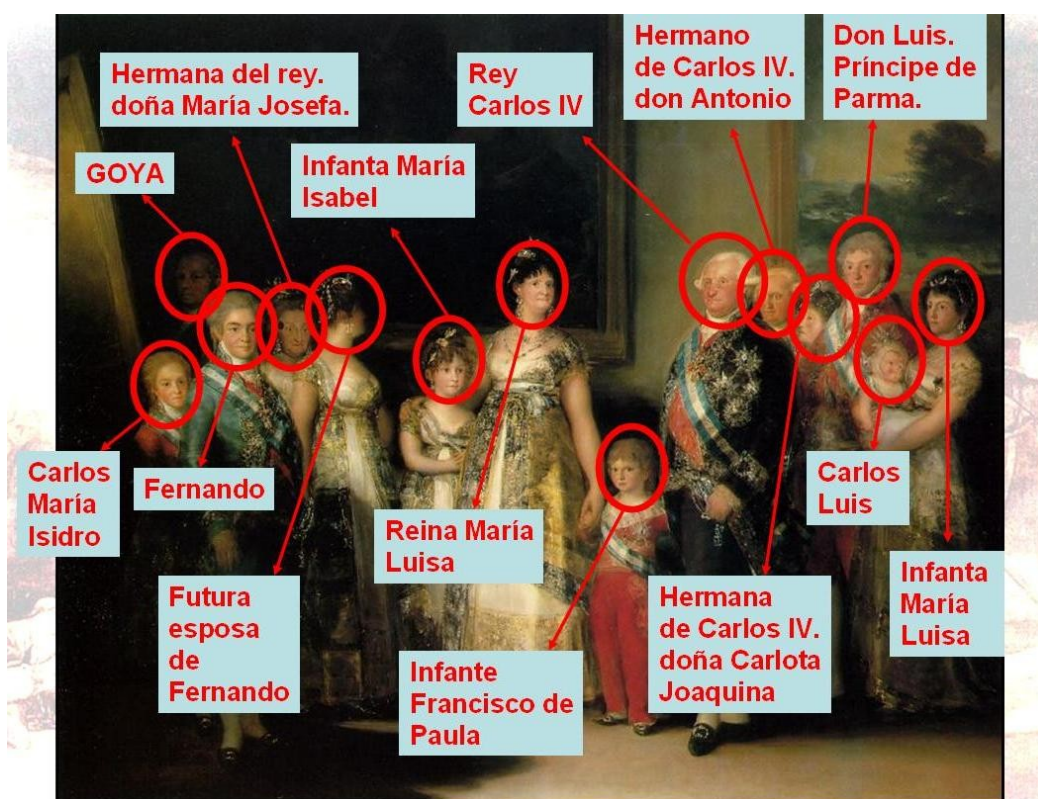
1. Identificación

Esta monumental pintura é un **retrato de grupo** que representa á familia real española. Foi un encargo do rei Carlos IV a Francisco de Goya, que ostentaba o cargo de **Primeiro Pintor de Cámara** da Corte. A obra, de grandes dimensións (280 x 336 cm), é un fito na historia do retrato por romper coa idealización tradicional dos monarcas e por ofrecer unha visión sorprendentemente realista e complexa dos seus personaxes.

2. Análise Formal

A composición e a técnica de Goya son mestras e contribúen ao impacto psicolóxico da obra.

- **Composición:** A familia real está disposta en forma de **friso** nunha composición en semicírculo ou en **parábola** que envolve ao espectador. O centro da obra non o ocupa o rei, senón a raíña **María Luísa de Parma**, que agarra do brazo os seus dous fillos máis pequenos, o que suxire a súa poderosa influencia na corte.
- **A cor e a luz:** Goya emprega unha paleta rica en **cores luxosas**, como os amarelos e os vermellos das sedas, xunto cos brancos das rendas e das perlas. A luz, que parece vir de fontes externas á escena (quizais a porta ao fondo), ilumina os rostros e a indumentaria, creando un efecto de esplendor. A pincelada de Goya é moito máis solta ca no Rococó, especialmente nos fondos e nas telas, o que lle dá á obra un aire de frescura e espontaneidade.

- **O autorretrato:** A presenza de Goya no fondo do cadro, pintando a familia real dende a sombra, é unha clara homenaxe a Velázquez e á súa obra mestra "**As Meninas**" (que se pode ver como unha referencia nas dúas pinturas do fondo, unha delas cun cabalo e a outra cunha figura sen cabeza). Desta forma, Goya non só se inclúe como testemuña, senón que tamén se sitúa a si mesmo no cumio da tradición pictórica española.

3. Análise Iconográfica

A obra transcende o mero retrato e convértese nun **documento histórico**. Goya non idealiza, senón que retrata a realidade psicolóxica dos personaxes.

- **Simbolismo e expresividade:** A falta de heroísmo nas figuras e a súa aparencia case burguesa contrastan coa tradición de retrato real. O rei **Carlos IV** ten un semblante bondadoso pero débil, mentres que a raíña María Luísa de Parma amosa un xesto intelixente e un tanto altivo. O príncipe Fernando (futuro Fernando VII) amosa un rostro de ambición e de certa frialdade. Goya capta a personalidade de cada membro, creando un cadro que reflicte a decadencia moral da monarquía.
- **As vestimentas e condecoracións:** O fasto das condecoracións e das medallas serve para subliñar a posición de poder da familia, pero ao mesmo tempo o contraste coas súas caras e as súas expresións fai que a súa autoridade pareza máis de protocolo ca de carácter.

4. Contextualización

O cadro foi pintado nunha época de grande inestabilidade política en España, xusto antes da **Guerra de Independencia**. A monarquía borbónica atopábase nun momento de crise e as intrigas de corte eran constantes. Goya, que tiña unha profunda amizade co monarca e coa raíña, crea unha obra que funciona como retrato oficial pero que tamén contén unha crítica implícita. O realismo de Goya reflicte a súa visión da realidade e a súa transición cara a un estilo máis subxectivo e incisivo. A obra é un fito do **Prerromanticismo**, xa que, a través do retrato, Goya expresa o seu punto de vista persoal e crítico.

5. Conclusión

"A familia de Carlos IV" é unha obra mestra do retrato colectivo e un dos traballos máis influentes de Goya. O seu **realismo psicolóxico** e a súa falta de idealización marcan un punto de inflexión na historia da arte. A través da súa composición, da súa técnica e do seu coidado estudo dos personaxes, Goya non só retratou unha familia real, senón que creou un **documento histórico** que reflicte as debilidades dunha monarquía en crise. A obra é unha ponte entre a tradición clásica do retrato de corte e o realismo máis cru do Romanticismo.